

Memorandum

Onderwerp Analyse hoofdlijnenakkoord PVV-VVD-NSC-BBB
Datum 17-05-2024
Van CvdK Oosters
Aan Provinciale Staten

Inleiding

De partijen PVV, VVD, NSC en BBB hebben een hoofdlijnenakkoord bereikt en hun fracties hebben ermee ingestemd. Het akkoord met als titel 'Hoop, lef en trots' is in de nacht van 16 mei met budgettaire bijlage naar de Tweede Kamer gestuurd.

Op woensdag 22 mei spreekt de Tweede Kamer over het hoofdlijnenakkoord. Naar verwachting wordt huidig informateur Van Zwol dan aangewezen als formateur om de bemensing van het volgende kabinet vorm te geven. Hierna volgt installatie van het kabinet en gaan de ministeries de afspraken op hoofdlijnen uitwerken tot concrete maatregelen in een regeerprogramma.

In algemene zin geldt dat er nog geen informatie beschikbaar is over de juridische haalbaarheid van verschillende voorstellen uit het hoofdlijnenakkoord. Voor een deel van de voorgenomen plannen geldt daarnaast dat een beleidsaanpassing op Europees niveau noodzakelijk is. Op dit moment is nog niet duidelijk of een dergelijke beleidsaanpassing haalbaar is.

Belangrijkste observaties

- De regio – iedere regio telt – heeft een belangrijke plaats in het akkoord. Het akkoord geeft niet aan wat precies onder 'de regio' wordt verstaan.
- Voor de woningbouwambitie van 100.000 woningen per jaar, lijkt een impuls van 7,5 miljard euro (t/m 2029) relatief bescheiden. Vanuit de coalitie wordt de samenwerking met relevante partijen gezocht en tegelijkertijd zijn ze voornemens zelf regie te pakken.
- Het accent bij infrastructuur blijft liggen op onderhoud. Beperkte investeringen voor nieuwe projecten (2,5 miljard euro).
- Transitiefonds vervalt, wel komt er een meerjarige investering van 5 miljard euro beschikbaar voor de agrarische sector. Dit heeft gevolgen voor het NPLG en daarmee het UPLG.
- Met betrekking tot de energietransitie is een beweging zichtbaar van extra hernieuwbare energie naar investeringen in kernenergie.
- Het valt op dat de rol van de provincies bij verschillende grote opgaven nog onvoldoende is uitgewerkt. Dit terwijl de provincies hiervoor wel aan de lat staan. De opgaven blijven onveranderd, maar de middelen om deze opgaven aan te pakken worden verminderd. Ook de balans tussen de taken van decentrale overheden en bijbehorend geld staat niet benoemd. Hetzelfde geldt voor het verdeelmodel voor het Provinciefonds, al onderkennen partijen wel dat stabiele overheidsfinanciën belangrijk zijn.
- Het akkoord benoemt de invoering van een wetsvoorstel voor een nieuw kiesstelsel voor de Tweede Kamer met als doel: versterking van de regionale band tussen kiezers en gekozenen.

Hieronder volgt de quickscan van het hoofdlijnenakkoord waarbij de focus ligt op de consequenties voor de Provincie Utrecht. Voor de volledigheid is als bijlage de inbreng voor de formatie van MRU toegevoegd.

Mobiliteit (incl. Alternatief Ring Utrecht, NRU en knooppunt Hoevelaken)

Uit het hoofdlijnenakkoord:

- Een grote impuls in woningbouw, infrastructuur, bereikbaarheid en energietransitie (p. 1).
- Er is de komende jaren een grote onderhoudsopgave. Doel is instandhouding van de minimaal benodigde basiskwaliteit van de bestaande weg-, waterweg- en OV-infrastructuur (p. 9).
- Bij voldoende personeel, vergunningsruimte en middelen worden de 17 gepauzeerde projecten opgepakt (p. 9).
- De maximumsnelheid op de snelweg wordt – daar waar dat kan - verhoogd naar 130 kilometer per uur (p. 9).
- Instandhouding van de minimaal benodigde basiskwaliteit van de bestaande weg-, waterweg- en OV-infrastructuur (p. 9).
- De bereikbaarheid van het landelijk gebied wordt verbeterd door het busvervoer tussen dorpskernen op het platteland te versterken (p. 9).
- In overleg met vervoerders en andere overheden worden maatregelen genomen om de veiligheid in het OV te verbeteren (p. 9).

Korte duiding:

Het Alternatief Ring Utrecht wordt niet genoemd. De Noordelijke Randweg Utrecht komt impliciet aan bod – het hoofdlijnenakkoord spreekt de ambitie uit de 17 gepauzeerde infraprojecten (waaronder de NRU en knooppunt Hoevelaken) weer op te pakken. Dit kan alleen bij voldoende personeel, vergunningsruimte en middelen. Dit waren tevens de factoren die aanleiding gaven de 17 infraprojecten te pauzeren. Het is nog onvoldoende duidelijk of en wanneer de omstandigheden waarin weer verder kan worden gegaan zich zullen voordoen. Het accent ligt bij infrastructuurprojecten, onveranderd, op de onderhoudsopgave.

Woningbouw (incl. stilstand en bereikbaarheid nieuwe locaties):

Uit het hoofdlijnenakkoord:

- Grote impuls in woningbouw, infrastructuur, bereikbaarheid en energietransitie (p.1).
- Het politiek doel is de afspraak om structureel 100.000 woningen per jaar bij te bouwen (p.7).
- Coördinerend minister voor regie op RO en waar hoeveel gebouwd moet worden (p.7).
- Bestaande woningvoorraad beter benutten zoals gedogen permanent bewonen recreatiewoningen en herbestemming kantoor- en bedrijfspanden (p.7).
- Er komt een Woontop waarbij Rijk, pensioenfondsen, woningcorporaties, sociale partners, gemeenten en provincies afdwingbare afspraken maken om woningbouw structureel te verhogen (p.7).
- Zorgen dat meer grond beschikbaar komt (straatje erbij, binnenstedelijk en buitenstedelijk). In nieuwe gebieden gaat bij concurrentie woningbouw boven windmolens (p.7).

- Er wordt toekomstbestendig gebouwd rekening houdend met water, bodem, landschap en stedenbouwkundige kwaliteit (p.7).
- Bovenop bestaande locaties en woondeals aanwijzen van nieuwe gebieden voor grootschalige woningbouw, liefst bij bestaande infrastructuur. Hiervoor komt snel een voorstel gebaseerd op programma NOVEX (p.7).
- Meer autonomie voor medeoverheden door een belasting op ongebouwde grond met een woonfunctie (p.7).
- Versnellen procedures door beperken beroepsmogelijkheden. Naast klankbordgroepen voor omwonenden, ook klankbordgroepen voor woningzoekenden (p.8).
- Bestaande regiodeals worden in overleg met bedrijfsleven, kennisinstellingen en decentrale overheden uitgebouwd tot strategische investeringsagenda's met afspraken over wonen, bereikbaarheid, onderwijs en economie (p.19).
- Er komt een coördinerend minister, die regie voert op de ruimtelijke ordening en op waar hoeveel woningen gebouwd moeten worden. Daarbij wordt rekening gehouden met woningen voor aandachtsgroepen (jongeren, ouderen, kleinere huishoudens, dak- en thuislozen) (p. 7).

Korte duiding:

Het oplossen van de wooncrisis is een belangrijke ambitie en de partijen handhaven de doelstelling van het huidige kabinet (100.000 woningen per jaar). Voor woningbouw (5 miljard) en de ontsluiting van woningbouw (2,5 miljard) wordt tot en met 2029 in totaal 7,5 miljard beschikbaar gesteld. Dit bedrag lijkt ontoereikend om in heel Nederland aan de 100.000 nieuwe woningen per jaar te voldoen. Naast samenwerking (Woontop, regiodeals, programma NOVEX), heeft ook (bindende) rijksregie een plaats binnen het akkoord. Het aanstellen van een coördinerend minister is een doorontwikkeling van de regierol die het vorige kabinet al heeft gepakt.

Groen Groeit Mee:

Uit het hoofdlijnenakkoord:

- Een goede toekomst voor landbouw en visserij, voor voedselzekerheid, voor natuur (p.2).
- Met de juiste maatregelen wordt groene groei bevorderd en schadelijke uitstoot verminderd (p. 13).

Korte duiding:

Uit het akkoord blijkt grote urgentie en ambitie op het gebied van woningbouw en bereikbaarheid. Er is geen koppeling gelegd tussen groen en woningbouw en er zijn geen financiële middelen voor groen in relatie tot wonen gereserveerd. Dat sluit niet uit dat hier via andere gelden toch mogelijkheden voor gecreëerd kunnen worden, al lijkt hiervoor binnen het totaalbedrag dat nu gereserveerd is voor de grote opgaven (die aanknopingspunten bevatten voor groen groeit mee) niet veel ruimte te zijn.

Klimaat en energie (incl. energietransitie en netcongestie):

Uit het hoofdlijnenakkoord:

- De energietransitie moet gericht zijn op het verminderen van bestaande en het voorkomen van nieuwe afhankelijkheid. Daarbij is het cruciaal dat dit niet ten koste gaat van mensen met een kleine beurs en kleine bedrijven, zoals de bakker op de hoek en het klusbedrijf (p. 13).
- Stabiël beleid is belangrijk: burgers en bedrijven moeten weten waar ze aan toe zijn. Het klimaatbeleid moet draagbaar, haalbaar en uitvoerbaar zijn; handelingsperspectief voor burgers en bedrijven is cruciaal. We houden ons aan de bestaande afspraken; alleen als we de doelen niet halen, maken we alternatief beleid. Er komen geen nieuwe nationale koppen op Europees beleid (p. 13).
- Er wordt ingezet op meer energieonafhankelijkheid en eigen duurzame energieproductie (p. 13).
- Met de juiste maatregelen wordt groene groei bevorderd en schadelijke uitstoot verminderd. Door te investeren in duurzame energiebronnen en innovatie, creëert Nederland een gunstig klimaat voor ondernemerschap. Dit leidt niet alleen tot een schonere omgeving, maar ook tot economische groei en nieuwe zakelijke kansen (p. 13).
- Om goed voorbereid te zijn op de toekomst wordt stevig ingezet op klimaatadaptatie. Het klimaatbeleid moet draagbaar, haalbaar en uitvoerbaar zijn; handelingsperspectief voor burgers en bedrijven is cruciaal (p. 13).
- Het oplossen van netcongestie krijgt voorrang, waarbij de regie bij het kabinet ligt, onder andere als het gaat om (her-)prioritering van wie wanneer op het net wordt aangesloten (p. 14).
- De verplichting om vanaf 2026, bij het vervangen van de verwarmingsketel, een warmtepomp te moeten installeren, wordt geschrapt (p. 13).
- De adaptatie-aanpak wordt geactualiseerd, met in ieder geval aandacht voor de beschikbaarheid van zoetwater (p. 14).
- De bouw van twee kerncentrales wordt doorgezet. Daarnaast komen er twee extra kerncentrales, waarbij ook de mogelijkheden voor meerdere kleine centrales worden betrokken. Een goede ruimtelijke inpassing van de centrales is cruciaal, ook voor het draagvlak (p. 14).
- De reservering voor kernenergie in de huidige rijksbegroting van 4,5 miljard wordt verhoogd met 9,5 miljard zodat 14 miljard beschikbaar is voor een rijksbijdrage bij de bouw van vier kerncentrales tot en met 2035 (budgettaire bijlage p. 11).
- Windmolens komen zoveel mogelijk op zee, in plaats van op land (p. 14).
- Bedrijven worden geholpen bij de energietransitie en met het oplossen van netcongestie (p. 24).
- Herinvoeren gebruik rode diesel voor landbouw. De rode diesel wordt met ingang van het jaar 2027 heringevoerd voor de landbouwsector. Aan deze maatregel zitten uitvoeringskosten per 2027 verbonden van circa 5 miljoen euro structureel (budgettaire bijlage p. 6).
- Prijsrisicobuffer 10% subsidies duurzame energie (SDE). Voor de SDE-uitgaven wordt de prijsrisico-buffer verlaagd naar 10 procent. De middelen op de huidige begroting worden daarom jaarlijks afgeroomd met 1 miljard euro vanaf 2026 (budgettaire bijlage p. 9).

- Het budget voor het Klimaatfonds wordt verlaagd met 1,2 miljard euro (budgettaire bijlage p. 12).

Korte duiding:

Het kabinet gaat bij netcongestie zelf de maatschappelijke prioritering van nieuwe aansluitingen vormgeven. Dit lijkt te betekenen dat de coördinerende verantwoordelijkheid niet meer bij de provincies komt te liggen, al moet verdere uitwerking van het akkoord hierover uitsluitel bieden. Met betrekking tot de energietransitie is een beweging zichtbaar van extra hernieuwbare energie naar investeringen in kernenergie. Het klimaatfonds wordt gebruikt voor investeringen in innovatie en technologie. Hierdoor zijn er minder middelen beschikbaar voor de naleving van bestaande afspraken voor het behalen van de doelen uit het Parijsakkoord.

Transitie Landelijk Gebied:

Uit het hoofdlijnenakkoord:

- Een meerjarige investering van 5 miljard in de agrarische sector zoals innovatie, een opkoopregeling en de aanpak van de mest markt. Dit bedrag komt boven op de structurele investering voor agrarisch natuurbeheer door boeren. De huidige gelden op de begroting van LNV voor het landelijk gebied blijven behouden. Het Transitiefonds komt te vervallen. De investeringen en uitgaven worden beschikbaar gesteld via de begroting van LNV. Het wetsvoorstel voor het Transitiefonds wordt daarom ingetrokken (budgettaire bijlage punt 65);
- Herbestemmen reservering Transitiefonds op Aanvullende post Financiën. De reservering voor het Transitiefonds van 20,5 miljard op de Aanvullende Post bij Financiën vervalt. Tegenover minder incidentele middelen uit het Transitiefonds staan structurele middelen voor agrarisch natuurbeheer door boeren (budgettaire bijlage punt 70)
- Agrarisch natuurbeheer door boeren. Voor agrarisch natuurbeheer door boeren wordt vanaf 2026 structureel 500 miljoen euro per jaar beschikbaar gesteld (budgettaire bijlage punt 10)
- Extern salderen van stikstofdepositie wordt in elke provincie mogelijk. Er komt een juridisch houdbare, wetenschappelijk rekenkundige ondergrens, dan wel drempelwaarde, van minimaal 1 mol/ha/jaar. Op basis hiervan, of met beschikbare stikstofruimte via extern salderen, worden 'PAS-melders' met voorrang gelegaliseerd (p. 12)
- Er wordt niet gestuurd op gedwongen krimp van de veestapel en er komt geen gedwongen onteigening (p. 11).
- De rijksoverheid pakt de regie op de vergunningverlening voor mestverwerking. In samenwerking met provincies en gemeenten worden de problemen rond vergunningverlening voortvarend opgelost (p. 12).
- Nieuwe, regio-specifieke derogatie van de Nitraatrichtlijn (gebaseerd op gemeten waterkwaliteit zoals in andere landen) (p. 9)
- De derogatievrije zones (overgangsgebieden) rondom Natura-2000 gebieden worden beperkt tot alleen stikstofgevoelige natuurgebieden (p. 9).
- Alles wordt op alles gezet om de afbouw van de huidige derogatie terug te draaien en met de EU tot betere en wel werkbare normen en afspraken te komen. In de tussentijd wordt gezien welke noodmaatregelen er nodig zijn om de mestcrisis op te lossen (p. 10).

- Eventuele uitkoop wordt gericht op verouderde bedrijven met de minst gunstige omstandigheden voor klimaat en/of milieu en dierenwelzijn. Boeren die gebruik maken van de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (LBV en LBV+) krijgen uitstel van de sloopverplichting totdat de mestmarkt weer stabiel is (p. 11)

Korte duiding:

Het wetsvoorstel voor het transitiefonds wordt ingetrokken. Dat betekent dat de ruim 20 miljard die hiervoor gereserveerd stond een andere bestemming krijgt. Er komt wel een meerjarige investering van 5 miljard beschikbaar in de agrarische sector die gericht is op innovatie, een opkoopregeling en de aanpak van de mestmarkt. Het intrekken van het transitiefonds heeft ongetwijfeld gevolgen voor de uitvoering en financiering van het NPLG en het daaraan verbonden UPLG.

Bij de aanpak van de geformuleerde doelen van het NPLG gericht op gezonde natuur, schoon water en schone lucht, wordt voor een belangrijk deel ingezet op het aanpassen van de Europese regelgeving. Het is onduidelijk of een aanpassing van de Europese regelgeving mogelijk is. Er lijkt niet getornd te worden aan de 1,28 miljard euro die het demissionaire kabinet voor de maatregelenpakketten heeft toegekend.

Spreidingswet en arbeidsgerichte asielprocedure:

Uit het hoofdlijnenakkoord:

- Het hele asiel- en migratiestelsel wordt hervormd, de instroom gericht en maximaal teruggedrongen met een breed pakket maatregelen zodat een oplossing wordt geboden voor de huidige acute situatie, met plek voor wie hier echt mag blijven en draagvlak te behouden (p. 3).
- Er komt direct een tijdelijke Asielcrisiswet met crisismaatregelen om de acute asielinstroom en -opvangcrisis voor de komende tijd te bestrijden, onder meer door intrekking van de Spreidingswet (p. 3).
- Van de Huisvestingswet af te wijken door een verbod in te stellen op het geven van voorrang bij de toewijzing van sociale huurwoningen aan statushouders op grond van het feit dat zij statushouders zijn (p. 4).
- De eigen bijdrage aan opvang door ontheemden uit Oekraïne wordt verhoogd (p. 5).

Korte duiding:

De spreidingswet wordt ingetrokken. Daarmee verdwijnt de wettelijke taak van gemeenten om asielzoekers op te vangen. Het is nog onduidelijk hoe het nieuwe kabinet straks de opvang en verdeling van vluchtelingen gaat organiseren. Een arbeidsgerichte asielprocedure staat niet genoemd in het hoofdlijnenakkoord.

Luchtruimherziening en de groei van de luchtvaart:

Uit het hoofdlijnenakkoord:

- Beleid voor luchtvaart is gericht op het op orde brengen van rechtsbescherming van omwonenden (geluidshinder), met behoud van netwerkqualiteit van Schiphol. Zo is op langere termijn doorgroei mogelijk met stillere en schonere vliegtuigen.

Korte duiding:

De vierde aanvliegroute van Schiphol staat niet benoemd. Dat gewerkt zal worden aan het op orde brengen van rechtsbescherming van omwonenden betekent niet per se dat er wordt ingezet op minder hinder door vliegverkeer. De uitwerking van keuzes lijkt aan het nieuwe kabinet gelaten te worden.

Financiën (verdeelmodel provinciefonds):

Uit het hoofdlijnenakkoord:

- Het waarborgen van de democratische rechtstaat en stabiele overheidsfinanciën vormen onmisbare randvoorwaarden.
- Overheveling specifieke uitkeringen naar het Gemeentefonds: het aantal specifieke uitkeringen is sinds 2018 fors gestegen. Gemeenten en provincies geven aan dat specifieke uitkeringen hen beperkt in autonomie. Dit vanwege de strikte en gedetailleerde eisen die vanuit het Rijk worden gesteld aan de besteding van de gelden uit een specifieke uitkering. Daarnaast kennen deze uitkeringen zware administratieve- en controlelasten. Met deze maatregel worden specifieke uitkeringen overgeheveld naar het Gemeente- of Provinciefonds met een budgetkorting van 10 procent. De BUIG blijft hierbij buiten beschouwing (budgettaire bijlage, punt 29).
- Generieke taakstelling subsidies: op begrotingen staan een groot aantal subsidiebudgetten terwijl de effectiviteit en doelmatigheid van de middelen vaak niet of onvoldoende zijn bewezen. Voorbeelden zijn subsidies voor gezonde leefstijl, inclusiviteit, participatie en medezeggenschap. Daarom worden de budgetten voor subsidies op de begrotingen structureel verlaagd met 1 miljard euro. Deze taakstelling wordt verdeeld naar rato van de subsidiegrondslag op de begrotingen waarbij de grondslag eerst wordt verlaagd met de specifieke budgetkortingen in dit hoofdlijnenakkoord (budgettaire bijlage, punt 40).
- Het budget voor het Klimaatfonds wordt verlaagd met 1,2 miljard euro. De middelen voor de ontwikkeling van batterijen en groene waterstof worden (naar rato van het huidige budget) verlaagd (budgettaire bijlage, punt 71).
- Nationaal Groeifonds uitfaseren. De afspraken van de rondes 1 tot en met 3 worden nagekomen. De rondes 4 en 5 komen te vervallen. Hierdoor wordt 6,8 miljard minder uitgegeven (budgettaire bijlage, punt 68).
- Verduurzaming van het wagenpark blijft gestimuleerd worden. De elektrische rijder gaat eerlijk bijdragen, om de opbrengsten op de lange termijn houdbaar te houden (p. 9).

Korte duiding:

In het hoofdlijnenakkoord staat opgenomen dat specifieke uitkeringen (SPUKs) worden overgeheveld naar het gemeente- of provinciefonds met een budgetkorting van 10 procent. Het akkoord gaat niet in op het nieuwe verdeelmodel voor het provinciefonds. Het in balans brengen van middelen en taken bij decentrale overheden wordt niet genoemd.

Economie (regionaal talentfonds):

Uit het hoofdlijnenakkoord:

- In het akkoord wordt niet gesproken over (financiële middelen voor) regionaal arbeidsmarktbeleid.
- Over economie en vestigingsklimaat in het algemeen:
 - Nederland moet behoren tot de top 5 van de landen met een goede concurrentiepositie (p. 24).
 - De beschikbaarheid van talent, versterking van de kenniseconomie, innovatie, en (digitale) infrastructuur krijgen prioriteit (p. 24)

Korte duiding:

De vierde en vijfde ronde van het Nationaal Groeifonds komen te vervallen. Er zijn wel extra investeringen in InvestNL, maar deze zijn in verhouding tot de oorspronkelijk omvang van het Nationaal Groeifonds beperkt.

Bijlage 1: Inbreng MRU aan informateur en onderhandelende partijen

In het midden van Nederland werken we als Metropoolregio Utrecht (MRU)¹ en de Economic Board Utrecht (EBU) aan het creëren van maatschappelijke én economische waarde voor héél Nederland. Onze centrale ligging, economische dynamiek, vele voorzieningen en Nationale Landschappen maken ons aantrekkelijk voor mensen en bedrijven. We zijn een van de snelst groeiende regio's van Nederland. Dit biedt Nederland veel kansen, maar brengt tegelijkertijd ook uitdagingen met zich mee. Daarom is belangrijk dat een nieuw kabinet aandacht heeft voor:

Bouwen. We willen 165.000 woningen tot 2040 realiseren. Daarmee dragen wij in flinke mate bij aan de nationale woningbouwambities en bestaanszekerheid van huishoudens. De bouw in ons gebied staat echter flink onder druk. Wij lopen aan tegen de grenzen van het elektriciteitsnetwerk en hebben te maken met een grote stikstofopgave. Daarom roepen we u op om:

- een **structurele financiering van de woningbouw** mogelijk te maken.
- de netcongestie met spoed aan te pakken, via **versnelde bouw van hoogspanningsstations** van Amersfoort-Noord en Utrecht-Noord en de aanpak van een slimmer gebruik van ons elektriciteitsnet door bijv. de inzet van energiehubs.
- meer **generieke maatregelen** te treffen als het gaat om stikstofreductie.

Bereikbaarheid. We zijn de plek waar verbindingen tussen Noord-, Oost- en West-Nederland bij elkaar komen. We dreigen echter vast te lopen. Bereikbaarheid van de MRU is randvoorwaardelijk voor de woningbouw in onze regio én in andere regio's. Wij roepen u daarom op om met ons werk te maken van de meest urgente grote projecten:

- het **Alternatief Ring Utrecht** (inclusief de Noordelijke Randweg Utrecht).
- de aanpak van **knooppunt Hoevelaken** (inclusief overbruggingspakket).
- het realiseren van de **Merwedelijn** en een spoedige verbreding van de **Rijnbrug**.
- de toekomstige **opwaardering van Amersfoort Centraal**.

Landschap en water. Het is noodzakelijk snel te werken aan natuurherstel, anders blijft Nederland op slot. Daarnaast dwingen overstromingsgevaar en droogte ons ruimte te vinden voor water. Er is ook toenemende vraag naar ruimte voor groen en recreatie. Een transitie van het landelijk gebied is daarom noodzakelijk. We roepen u op om:

- **middelen** te reserveren voor **toekomstbestendige (recreatie)ruimte**.
- de **recreatieve waarde van groen (inhoudelijk en financieel) mee te nemen** in de realisatie van andere doelen, waaronder die van het Nationaal Programma Landelijk Gebied.
- toegezegde middelen voor de uitvoering van de gebiedsprogramma's snel beschikbaar te stellen.

¹ De Metropoolregio Utrecht wordt gedragen door de netwerkorganisaties van gemeenten (U10 en Regio Amersfoort) en de provincie Utrecht. Daarbij wordt nauw samen gewerkt met de aangrenzende regio's Foodvalley en Gooi- en Vechtstreek.